

Symposium ‘Begeleid Leren voor studenten met psychische problemen’

Het begeleiden van studenten met psychische problemen bij het volgen van een reguliere opleiding

**Innovatiewerkplaats Begeleid Leren
Lectoraat Rehabilitatie**

Utrecht, 4 april 2023

Ter gelegenheid van het recent bij Uitgeverij Coutinho verschenen boek 'Begeleid Leren voor studenten met psychische problemen. Een praktijkboek voor onderwijs- en zorgprofessionals' organiseert de Innovatiewerkplaats Begeleid Leren van de Hanzehogeschool Groningen een symposium. Het boek en het symposium schenken aandacht aan een actueel en urgent thema: de mentale gezondheid van studenten en de invloed daarvan op het volgen van een reguliere opleiding. Een thema dat de laatste jaren volop in de belangstelling staat. In het hoger onderwijs, maar ook in het Mbo, het voorgezet onderwijs, bij de onderwijsinspectie, in de GGz en bij gemeenten, is het een veelbesproken thema. Het gaat over studenten met onder andere stemmings- en angstgerelateerde problematiek burn-out- en stressklachten, verslavingsproblematiek, ADHD, en autisme, die vanwege deze problematiek worden belemmerd bij het volgen van een opleiding.

De adolescentie/jong volwassenheid is de levensfase waarin de meeste van bovengenoemde psychische problemen voor het eerst tot uiting komen. Veel jongeren met psychische problemen, die hun opleiding willen vervolgen dan wel een opleiding willen beginnen, vinden dit een (te) moeilijke opgave. Meestal is het gevolg hiervan dat de educatieve ontwikkeling onderbroken, dan wel voorgoed afgebroken. Dit heeft meestal weer tot gevolg dat een ontwikkeling naar (betaald) werk stagneert.

De Innovatiewerkplaats Begeleid Leren van het lectoraat Rehabilitatie van de Hanzehogeschool Groningen heeft daarom de laatste 15 jaar, samen met partners uit zowel het onderwijs als de GGz, diverse onderzoeks- en innovatieprojecten uitgevoerd op het gebied van Begeleid Leren. Begeleid Leren richt zich op de begeleiding van jongeren met psychische problemen bij het kiezen, verkrijgen en behouden van een reguliere (beroeps)opleiding. De methodiek Begeleid Leren is als effectieve interventie opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands jeugdinstituut (NJI). De uitgevoerde projecten hebben geresulteerd in kennis en interventies voor zowel studenten/ cliënten als onderwijs- en zorgprofessionals die met de problematiek te maken hebben. Op het symposium worden plenaire lezingen en workshops gehouden waarin deze kennis en interventies worden behandeld.

Het symposium is bedoeld voor studenten/cliënten, docenten, studieloopbaanbegeleiders en decanen vanuit Mbo, Hbo en Wo, medewerkers zorg en welzijn (o.a. verpleegkundigen, sociaal werkers, psychologen, psychiaters, trajectbegeleiders, casemanagers), familieleden en medewerkers arbeidsreintegratie. Het symposium is daarnaast interessant voor vertegenwoordigers van belangenorganisaties, managers, beleidsmakers en onderzoekers.

Programma

09.00 – 09.30 **Ontvangst**

09.30 – 09.40 **Opening** door dagvoorzitter

Jeroen Pronk, directeur Centre of Expertise Healthy Ageing, Hanzehogeschool Groningen

09.40 – 10.00 **Student Angela**

10.00 – 10.30 **Hoe staat het met de mentale gezondheid van studenten: The WHO World Mental Health International College Student Initiative**

Pim Cuijpers, hoogleraar Klinische psychologie en directeur van 'the WHO Collaborating Centre for Research and Dissemination of Psychological Interventions', Vrije Universiteit Amsterdam.

10.30 – 11.00 **Inclusief en toegankelijk onderwijs voor studenten met psychische problemen. Hoe maken we er werk van?**

Judith Jansen, programmadirecteur ECIO, Expertisecentrum inclusief onderwijs

11.00 – 11.30 **Pauze**

11.30 – 12.00 **Begeleid Leren voor studenten met psychische problemen**

Lies Korevaar, lector Rehabilitatie, Hanzehogeschool Groningen

12.00-12.30 **Projecten en producten Innovatiewerkplaats Begeleid Leren**

Jacomijn Hofstra, senior onderzoeker en coördinator IWP Begeleid Leren, Hanzehogeschool Groningen

12.30 – 13.30 **Lunch**

13.30 – 14.45 **Ronde 1 workshops**

14.45 – 15.15 **Pauze**

15.15 – 16.30 **Ronde 2 workshops**

16.30 **Informele afsluiting** met een hapje en een drankje

Overzicht Workshops

De workshops worden in beide rondes aangeboden, u kunt uw voorkeur aangeven bij aanmelding voor het symposium.

1. Psychopathologie en studeren

Tom van Wel, gz-psycholoog, medisch socioloog, en docent in psychopathologie, herstel en IRB.

Kennis van psychische ziektes lijkt onmisbaar bij Begeleid Leren: pas als je de diagnose van de student weet, is duidelijk waar hij bij gebaat is. Maar is dat wel zo? Deze workshop gaat in op wat een psychische ziekte eigenlijk is, en hoe het denken erover aan het veranderen is. De belangrijkste misvattingen komen aan bod, alsook wat dit betekent voor het begeleiden van studenten in de dagelijkse praktijk.

2. Vertel ik het wel of vertel ik het niet? Openheid geven over je psychische problemen op school of stage

Jacomijn Hofstra, senior onderzoeker lectoraat Rehabilitatie, Hanzehogeschool Groningen

Imke Herms, voormalig student Toegepaste Psychologie, Hanzehogeschool Groningen

Veel jongeren met psychische problemen in het Mbo, Hbo of Wo worstelen met de vraag of ze wel of geen openheid willen geven over deze problemen op school of stage. Dit levert de student vaak veel stress op, wat weer invloed kan hebben op het psychisch functioneren en vervolgens ook op het schoolfunctioneren van de student. Zowel GGz- als onderwijsprofessionals geven aan niet goed te weten hoe deze jongeren hierbij te begeleiden.

Naar aanleiding van de gesignaleerde problematiek heeft het Lectoraat Rehabilitatie van de Hanzehogeschool Groningen een openheid-instrument, genaamd 'Vertel ik het wel of vertel ik het niet' ontwikkeld. Tijdens de workshop hoort u meer over het openheid-instrument, wordt er een oefening mee gedaan en vertelt een student over haar ervaring met de ondersteuning aan de hand van dit instrument.

3. Individuele begeleiding bij het volhouden van de opleiding

Dorien Fink & Ans Horneman, docenten Social Work, Hanzehogeschool Groningen & Petra Havinga, docent Social Work, onderzoeker Lectoraat Rehabilitatie, Hanzehogeschool Groningen

Veel studenten met psychische problemen ervaren belemmeringen bij het volgen en afronden van hun opleiding. Met behulp van het zogenaamde '5-stappen methode' worden samen met de student de knelpunten op een rij gezet en de vaardigheden en hulpbronnen in kaart gebracht waarmee de knelpunten opgelost kunnen worden.

Tijdens de workshop krijgt u informatie over de '5-stappen' en oefent u met het toepassen van een of meerdere stappen naar aanleiding van een voorbeeld uit uw eigen praktijk. Ook hoort u meer over de ervaringen van studenten die deze vorm van begeleiding hebben ontvangen in het kader van het Compare project (evaluatieonderzoek 5-stappen methode).

4. Kiezen en verkrijgen van een geschikte stageplek

Henriëtte Klunder, docent Social Work & Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn en Emily van der Maesen, student, Hanzehogeschool Groningen

Studenten met psychische problemen vinden het soms lastig een keuze te maken voor een stageplaats en ervaren hierin belemmeringen. Hoe kies je uit het ruime aanbod van stageplaatsen? En hoe krijg je de stageplaats, die het best bij jou past? Na een korte introductie van het kiezen-en-verkrijgen-traject van de student, oefent u in deze workshop met de fase kiezen en/of verkrijgen, passend bij situaties uit uw eigen praktijk.

5. Hulpbronnen, ondersteuning en voorzieningen

Franca Hiddink, medewerker Lectoraat Rehabilitatie en Begeleid Leren-expert

Iedere student maakt bij het volgen van een opleiding gebruik van hulpbronnen, denk aan een medestudent waar je met je vragen terecht kan, de mediatheek om rustig te studeren en extra financiële ondersteuning als je studeert als alleenstaande ouder. Voor studenten met psychische problemen is het zoeken en gebruiken van passende hulpbronnen een lastige klus. In deze workshop wordt ingegaan op de praktische handvatten die een begeleider kan gebruiken om studenten bij deze klus te ondersteunen. In feite gaat het dus over een hulpbron die u kunt gebruiken om samen met de student hulpbronnen te achterhalen en in te zetten!

6. Interdisciplinaire samenwerking onderwijs-GGz

Lies Korevaar, lector Rehabilitatie, Hanzehogeschool Groningen

De psychische problemen, wensen en behoeften van studenten, hun privésituatie en de onderwijsomgeving zijn in samenhang vaak zo complex dat onderwijsprofessionals of GGz-professionals afzonderlijk niet alle expertise in huis hebben om adequaat op deze situaties in te spelen. De situaties waarin deze studenten verkeren vragen om interdisciplinaire samenwerking tussen de betrokken professionals, vormgegeven in de T-shaped professional. De workshop start met een korte introductie op de T-shaped professional. Vervolgens wordt op een interactieve manier aandacht besteed aan één of meer elementen van de interdisciplinaire samenwerking tussen onderwijsprofessionals, GGz-professionals, de student/cliënt en zijn/haar sociaal netwerk.

7. Bondgenotengroep: met onderlinge steun studeren

Hanny van Asdonck, oud-docent en begeleider Bondgenotengroep en Laura van Meijeren, oud-student en begeleider Bondgenotengroep, Hanzehogeschool Groningen

Onderling contact tussen studenten die te maken hebben met psychische problemen, is voor velen een bron van herkenning, erkenning, steun en informatie. Daarbij zorgt een groep van dergelijke bondgenoten voor een plek waar begrip en steun voor elkaar een krachtige hulpbron is. Door ervaringen te delen en elkaar te adviseren en te ondersteunen met betrekking tot het studeren (het is geen groepstherapie) helpen deze studenten zichzelf en anderen om sterker en weerbaarder te zijn in de toekomst. Centraal in deze workshop staat de wijze waarop een bondgenotengroep wordt opgezet en begeleid. Ook worden met de deelnemers een paar oefeningen uit de bondgenotengroep gedaan. Om van elkaar te leren, worden in de workshop ook eigen ervaringen met een bondgenotengroep gedeeld.

8. Voorkomen van en omgaan met stress. Het maken van een persoonlijk actieplan voor studenten met psychische problemen

Lenny Kruit, docent aan de opleidingen Social Work en Ervaringsdeskundige in Zorg & Welzijn van de Hanzehogeschool Groningen

De studietijd is voor de meeste mensen een prachtige tijd, maar het is ook een tijd met veel druk en stress. Het is goed te beseffen dat te veel stress iedere student belemmert om effectief te studeren. Voor studenten met psychische problemen kan te veel stress echter betekenen dat psychische problemen terugkeren of worden versterkt. Om te veel stress te voorkomen, om adequaat te reageren op eerste waarschuwingen van te veel stress en hoe je kunt omgaan met een periode van crisis (een periode waarin alles je te veel wordt), is een Persoonlijk Actieplan ontwikkeld. In deze workshop wordt het Persoonlijk Actieplan uitgelegd en gaan we gezamenlijk actief aan de slag met een paar onderdelen uit het plan.

9. Move aHead: training voor studenten met cognitieve problemen

Jorien van der Velde, docent-onderzoeker, opleiding Toegepaste Psychologie en Lectoraat Rehabilitatie, Hanzehogeschool Groningen

Veel studenten ervaren cognitieve problemen, zoals problemen met plannen, organiseren en concentreren. In het Move aHead-project (een Comenius Leadership Fellows-project) is een cognitieve remediatie training ontwikkeld waarmee studenten met cognitieve problemen 'op maat' worden ondersteund. In de Move aHead training leren studenten strategieën om de cognitieve functies waar zij moeite mee hebben te verbeteren. In de workshop wordt ingegaan op de achtergrond, opzet en opbrengsten van de training. We vertellen iets over welke problemen studenten ervaren en hoe de Move aHead training is opgebouwd. Tevens wordt er een aantal oefeningen uit de training met de deelnemers gedaan.

10. EAST: EenzaamheidsAanpak STudenten

Willem Vos, docent-onderzoeker, opleiding Social Work & student

De studententijd geldt als een van de mooiste periodes van het leven, maar desondanks ervaren veel studenten in meer of mindere mate eenzaamheid. Zeker wanneer eenzaamheid chronisch wordt, ontstaan extra risico's voor de gezondheid en de studievoortgang. Het is dan ook erg belangrijk om iets voor eenzame studenten te betekenen en daarom is een EenzaamheidsAanpakSTudenten (EAST) ontwikkeld. Hoe ga je in gesprek met een student die eenzaamheid ervaart en wat is in dergelijke gesprekken van belang? In de workshop gaan we op een interactieve wijze op deze thema's en vragen in.

Informatie

Datum en locatie

Het symposium wordt gehouden op dinsdag 4 april 2023, van 09.00 tot 16.30 uur in het cursus- en vergadercentrum Domstad, Koningsbergerstraat 9, 3531 AJ Utrecht.

Routebeschrijving

Een routebeschrijving kunt u vinden op <http://www.accommodatiedomstad.nl/routebeschrijving/>

Kosten

Kosten: € 275,- (inclusief boek, consumpties en lunch). Bij inschrijving voor 4 maart a.s. € 225,-. Voor studenten/cliënten bedraagt het tarief € 40,-. Het boek wordt aan het eind van het symposium uitgereikt.

Aanmelding en betaling

U kunt zich aanmelden via deze link: <https://www.formdesk.com/hanzehogeschoolgroningen/BLUtrecht>
U kunt hier ook aangeven welke workshops u wilt volgen. De workshopindeling wordt bij binnenkomst bekend gemaakt. Uw inschrijving is definitief na ontvangst van het inschrijfgeld.

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met:

Hanzehogeschool Groningen
Lectoraat Rehabilitatie
Karola Nap
Telefoon: 050-595 33 77
E-mail: j.k.nap@pl.hanze.nl